

[Schak Nielsen]

ud over de menneskelige dimensioner. Det gælder også institutionsbyggeri, og det gælder måske navnlig hospitalsbyggeri. Kæmpehospitalet i jern, glas og beton, der er monumenter for vor tids tekniske kunnen, er skudt op overalt i landet. Amterne og Københavns og Frederiksberg kommuner har fulgt ministeriets opfordring til at hæve standarden på hospitalsområdet. Københavns kommune har endda bygget sit nye hospital helt uden for kommunegrænsen.

Men kommunikationen må have svigtet noget på dette område, for samtidig med at Københavns amt og Københavns kommune har løst deres del af opgaverne, har staten sideordnet hermed projekteret og bygget et nyt rigshospital af de helt store dimensioner, vistnok på 1.875 senge, og der siges, at kun 500-600 af disse har egentlige rigshospitals- og undervisningsfunktioner. Her kan man godt spørge: hvem skal egentlig belægge resten af det store hospital, og hvem skal betale driften? Man kunne spørge videre: har Københavns kommune bedt om at få de 1.200-1.300 sengepladser, eller vil staten tvinge Københavns kommune til at opgive de små hospitaler, vel navnlig Sankt Josephs og Sundby hospitaler? Jeg tror, det har stor interesse for den københavnske befolkning, om de såkaldt små private hospitaler, der nok er gamle, men som er særdeles effektive, som er meget populære, og som har meget menneskelige dimensioner, skal nedlægges til fordel for betonklodsen på Blegdamsvejen, eller man regner med, at der er brug for dem alle.

Det er også vigtigt at få disse ting afklaret, hvis hovedstadsrådets hospitalsplan skal på plads inden for en rimelig tid. Skal Hvidovre hospitals tredje etape blive på tegnebrættet, og skal Herlev sygehus' sidste 8-9 etager stå som et spøgelsestårn meget lang tid endnu? Det er meget store investeringer, der her er tale om, så en snarlig afklaring er ikke blot ønskelig, men den er simpelt hen nødvendig.

Indenrigsministeren kunne bidrage væsentligt til denne afklaring eventuelt ved en samtale med undervisningsministeren, eller undervisningsministeren kunne måske selv give en redegørelse her i tinget for rigshospitalets placering i hovedstadsområdet hospitalsvæsen. Det ville i alt fald være meget ønskeligt.

Tyroll (VS):

Vi skal også fra VS' side give udtryk for tilfredshed med, at vi har fået denne redegørelse fra regeringen, selv om vi må sige, at også vi finder den ret tynd. Anvendelsen af ressourcerne inden for sundhedsvæsenet har længe trængt til en nærmere drøftelse, og vi skal give udtryk for tilfredshed med nogle af de intentioner, der i det mindste i ord kommer til udtryk i redegørelsen.

Det glæder det udtrykte ønske om en oprioritering af den forebyggende aktivitet; kun 5 pct. af midlerne i dag går til denne. Tilfredsheden blegner unægtelig noget, når vi må konstatere, at det er udtryk for simpel nød, at denne prioritering er fremkommet. Det er under pres af et ændret sygdomsbillede, det er sket.

Sygdomme som hjerte/kar-lidelser, kræft, psykiske og psykosomatiske lidelser, arbejds- og trafikulykker og arbejdsbetingede lidelser har jo erstattet andre sygdomme, epidemier og ernæringssygdomme. Det konstateres, at disse nye dominerende sygdomme i vidt omfang er en følge af det moderne samfund og i ringe udstrækning kan helbredes gennem behandling.

Stillet over for udviklingens pres er det altså nødvendigt med en ny målsætning, der baseres på en indgriben i miljøet, men det er netop i beskrivelsen af den forebyggende aktivitet, vi må se i øjnene, at der er langt mellem ord og handling, at der er udtrykt meget ringe vilje til reelt at beskæftige sig med disse samfundsmæssige årsager til sygdommene. Der er ingen konkrete ideer om indgrebenes art og ikke skygges af selvkritik, når det drejer sig om folketingets ansvar for den skæve sundhedsudvikling.

At dette er tilfældet, kan bl. a. ses, hvis man lægger mærke til, hvad der egentlig sker inden for boligmiljøet. Et eksempel på mangelen på forebyggende sundhedspolitik i boligområderne er situationen i den sorte firkant på Nørrebro i København. Der kan ganske sikkert hentes eksempler af lignende art i en række andre byer, men netop i dette område er der et materiale fra socialpædiatrisk ambulatorium på rigshospitalet.

I et indlæg i Ekstra Bladet den 27. april i år kunne ambulatoriet opføre, at der i de sidste 4 år har været kontakt med 98 familier, hvoraf 23 kom fra den sorte firkant og